

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ερ. Φ.: 278

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: Όπως πίνακας αποδεκτών

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 5381/26.3.2021 Ερώτηση με θέμα:
«Κώδικας δεοντολογίας στον Πολιτισμό»

Σε απάντηση της με αριθμ. Πρωτοκόλλου 5381/26.3.2021 Ερώτησης των Βουλευτών κ.κ. Παναγιώτη (Πάνου) Σκουρολιάκου, Ειρήνης Αγαθοπούλου, Νάσου Αθανασίου, Σίας Αναγνωστοπούλου Δώρας Αυγέρη, Άννας Βαγενά, Σωκράτη Βαρδάκη, Βασίλη Βασιλικού, Καλλιόπης Βέττα, Νατάσας Γκαρά, Θοδωρή Δρίτσα, Χουσεΐν Ζεϊμπεκ, Νίκου Ηγουμενίδη, Μανόλη Θραψανιώτη, Γιώργου Κατρούγκαλου, Χαράς Καφαντάρη, Βασίλη Κόκκαλη, Κυριακής Μάλαμα, Κώστα Μάρκου, Κώστα Μπάρκα, Κατερίνας Νοτοπούλου, Κατερίνας Παπανάτσιου, Γιώτας Πούλου, Νεκτάριου Σαντορινιού, Γιάννη Σαρακιώτη, Πάνου Σκουρλέτη, Θεοδώρας Τζάκρη, Αλέξανδρου Τριανταφυλλίδη, Σωκράτη Φάμελλου, Θεανώς Φωτίου, Μίλτου Χατζηγιαννάκη, Ραλλίας Χρηστίδου και Γεώργιου Ψυχογιού, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Από την πρώτη κιόλας δημόσια καταγγελία για καταχρηστικές συμπεριφορές στο χώρο του πολιτισμού (26 Ιανουαρίου 2021), το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, ενήργησε άμεσα, επίσημα και με συγκεκριμένες πρωτοβουλίες, προκειμένου να καταδείξει πως φαινόμενα κάθε μορφής βίας, διάκρισης και κατάχρησης εξουσίας στους χώρους της καλλιτεχνικής δημιουργίας δεν μπορούν να γίνονται ανεκτά. Συγκεκριμένα, μόλις δυο ημέρες από την πρώτη δημόσια καταγγελία στο χώρο του ελεύθερου θεάτρου, στις 28 Ιανουαρίου 2021, το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού ανακοίνωσε πως προχωρά στη δημιουργία και υιοθέτηση Κώδικα Δεοντολογίας για όλους τους κρατικούς καλλιτεχνικούς φορείς και τις εκπαιδευτικές δομές, αλλά και στην έναρξη διαβούλευσης με το Σωματείο Ελλήνων Ηθοποιών και τους θεατρικούς παραγωγούς.

Ήδη δηλαδή από την πρώτη άμεση επίσημη τοποθέτηση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού στις 28 Ιανουαρίου 2021 (σχετικό Δελτίο Τύπου αναρτημένο στον διαδικτυακό ιστότοπο του ΥΠΠΟΑ: <https://www.culture.gov.gr/el/Information/SitePages/view.aspx?nID=3644>), γινόταν σαφές ότι το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού θα απαιτήσει την υιοθέτηση Κώδικα Δεοντολογίας από τους φορείς και τις καλλιτεχνικές δομές που το ίδιο εποπτεύει, και όχι από το ελεύθερο

θέατρο. Ειδικά για τον ιδιωτικό τομέα, αναγνωρίζοντας ακριβώς ότι δεν νοείται η επιβολή σχετικού Κώδικα Δεοντολογίας από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, επεσήμανε τόσο στην ανακοίνωσή του της 28^{ης} Ιανουαρίου 2021, όσο και σε πληθώρα δημοσίων τοποθετήσεων του Υφυπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, αρμόδιου για τον σύγχρονο πολιτισμό πως «έχει ήδη επικοινωνήσει τόσο με το ΣΕΗ όσο και με εκπροσώπους των θεατρικών παραγωγών, καλώντας τους σε διάλογο για το θέμα, με στόχο την ανάληψη πρωτοβουλιών από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη». Καθιστούσε δηλαδή σαφές ότι τις πρωτοβουλίες για το ελεύθερο θέατρο θα τις λάβουν τα εμπλεκόμενα μέρη, δηλαδή το Σωματείο Ελλήνων Ηθοποιών και οι θεατρικοί παραγωγοί, και όχι το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Στο πλαίσιο αυτό, το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού έχει ήδη εκθέσει τις απόψεις του τόσο στο ΣΕΗ όσο και σε εκπροσώπους θεατρικών παραγωγών, έχει ξεκαθαρίσει ότι δεν διεκδικεί κανέναν ρόλο στη διαδικασία και πως είναι στη διάθεσή τους μόνο αν εκείνοι επιθυμούν οποιαδήποτε σχετική συνδρομή, εντός προφανώς του πλαισίου των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού. Επιπλέον, αξίζει να επισημανθεί ότι η σχετική πρωτοβουλία του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού έτυχε θετικής υποδοχής και από φορείς που ουδεμία σχέση εποπτείας έχουν με το Υπουργείο. Χαρακτηριστικά, οι Ανώτερες Ιδιωτικές Δραματικές Σχολές Ελλάδας (ΑΙΔΡΑΣΕ) εξέφρασαν τη στήριξή τους προς την πρωτοβουλία του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και την επιθυμία για στενότερη συνεργασία κατά την κατάρτιση του αντίστοιχου Κώδικα Δεοντολογίας εκ μέρους του οργάνου εκπροσώπησής τους.

Επιπλέον, είναι σημαντικό να διευκρινιστεί πως εσφαλμένα εκλαμβάνεται από τους ερωτώντες βουλευτές η ανακοίνωση για υιοθέτηση Κώδικα Δεοντολογίας από τους εποπτευόμενους φορείς και τις αντίστοιχες καλλιτεχνικές δομές, ως πρωτοβουλία αντίστοιχων των Κωδίκων Επαγγελματικής Ηθικής που συντάσσουν οι επαγγελματικές ενώσεις, όπως πχ η ΕΣΗΕΑ.

Οι Κώδικες Δεοντολογίας διεθνώς ορίζουν τις αποδεκτές συμπεριφορές εντός ενός επαγγελματικού περιβάλλοντος ή μίας εκπαιδευτικής δομής, συντάσσονται από τον ίδιο τον φορέα μέσω μίας συμπεριληπτικής διαδικασίας που προβλέπει την ενεργό συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων μερών (πχ διοίκησης, εργαζομένων, σπουδαστών, διδασκόντων κλπ.), ακριβώς γιατί οριοθετεί το σύνολο των αποδεκτών συμπεριφορών για όλους όσους δραστηριοποιούνται στο συγκεκριμένο χώρο και όχι μόνο για όσους διαθέτουν μία συγκεκριμένη ιδιότητα. Χαρακτηριστικά και προκειμένου να καταστεί σαφής η διαφορά ανάμεσα σε έναν Κώδικα Δεοντολογίας σαν αυτόν που ανακοίνωσε το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού για τους εποπτευόμενους φορείς και τις αντίστοιχες εκπαιδευτικές δομές, και ενός Κώδικα Επαγγελματικής Ηθικής όπως αυτόν της ΕΣΗΕΑ που παραθέτουν ως παράδειγμα οι ερωτώντες βουλευτές, διευκρινίζεται ότι ο μεν ρυθμίζει ένα συγκεκριμένο περιβάλλον πχ την Εθνική Λυρική Σκηνή και δεσμεύει το σύνολο των εργαζομένων σε αυτήν (όχι μόνο το καλλιτεχνικό προσωπικό), ενώ ο δε περιγράφει πως οφείλει να συμπεριφέρεται ο τελών ένα συγκεκριμένο επάγγελμα, εν προκειμένω αυτό του δημοσιογράφου.

Κατόπιν αυτών, ακολουθεί μία αναλυτική περιγραφή των σχετικών ενεργειών ανά κατηγορία:

A. Εποπτευόμενοι φορείς ΥΠΠΟΑ

Ως προς τον Κώδικα Δεοντολογίας που εξήγγειλε το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού για τους εποπτευόμενους φορείς και τις αντίστοιχες εκπαιδευτικές δομές

βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία κατάρτισης κώδικα δεοντολογίας ξεχωριστά και ανεξάρτητα από κάθε φορέα (συμπεριλαμβανομένων και εκπαιδευτικών δομών).

Ειδικότερα, η εξαγγελθείσα διαδικασία κατάρτισης Κώδικα Δεοντολογίας, όπως έχει ήδη γνωστοποιηθεί στους εποπτευόμενους φορείς, περιελάμβανε ένα πρώτο στάδιο διαμόρφωσης ενός πρώτου σχεδίου Κώδικα εκ μέρους όλων των εποπτευόμενων φορέων, με στόχο τα σχέδια αυτά να περιέλθουν στο ΥΠΠΟΑ και το τελευταίο κατόπιν μελέτης των εν λόγω σχεδίων και χαρτογράφησης των αναγκών των φορέων, σε συνδυασμό με την μελέτη διεθνών καλών πρακτικών να καταλήξει στη διαμόρφωση κατευθυντηρίων γραμμών για την διαμόρφωση Κώδικα Δεοντολογίας από κάθε φορέα. Το στάδιο της μελέτης των πρώτων σχεδίων Κωδίκων Δεοντολογίας εκ μέρους των εποπτευόμενων φορέων καθώς και η διαμόρφωση και αποστολή προς τους φορείς των κατευθυντηρίων γραμμών ολοκληρώθηκε στο τέλος Απριλίου κάθε εποπτευόμενος φορέας έχει πλέον κληθεί να διαμορφώσει το οριστικό κείμενο Κώδικα Δεοντολογίας, που θα διέπει τον φορέα, ενθαρρύνοντας κάθε φορέα να διαμορφώσει τον δικό του παραμετροποιημένο Κώδικα Δεοντολογίας αναγνωρίζοντας και εντοπίζοντας τις ιδιαίτερες συνθήκες λειτουργίας του, προκειμένου να τεθεί σε εφαρμογή από τη νέα καλλιτεχνική και εκπαιδευτική περίοδο, το φθινόπωρο του 2021.

Στις κατευθυντήριες γραμμές του ΥΠΠΟΑ περιλαμβάνονται το ελάχιστο περιεχόμενο του εκάστοτε Κώδικα, οι απαιτούμενοι μηχανισμοί που πρέπει να προβλέπονται για την αναφορά καταχρηστικών συμπεριφορών, οι διασφαλίσεις που πρέπει να παρέχονται σε αναφέροντες καταχρηστικές συμπεριφορές και αναφερόμενους κ.λπ.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειωθεί ότι όπως έχει ήδη καταστεί σαφές και στους εποπτευόμενους φορείς τόσο σε κατ' ιδίαν συζητήσεις όσο και σε κοινή τηλεδιάσκεψη με μόνο θέμα συζήτησης τον Οδικό Χάρτη για τον Κώδικα Δεοντολογίας, η οποία έλαβε χώρα την 25^η Φεβρουαρίου 2021, η διαμόρφωση του οριστικού κειμένου του Κώδικα Δεοντολογίας θα πρέπει να προκύψει κατόπιν διαβουλεύσεων με όλους τους εμπλεκόμενους, όπως εργαζόμενους, σωματεία εργαζομένων κ.λπ. και να είναι το αποτέλεσμα μίας συμπεριληπτικής διαδικασίας εντός του κάθε φορέα. Είναι αυτονόητο ότι η οδηγία αυτή αποτελεί και ρητή οδηγία που αποτυπώνεται στο κείμενο των κατευθυντηρίων γραμμών που έχει ήδη αποσταλεί προς τους εποπτευόμενους φορείς.

Β. Επιτροπές Εξετάσεων ΥΠΠΟΑ και φορείς αιτούμενοι επιχορήγηση από το ΥΠΠΟΑ

Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, θέλοντας να δημιουργήσει ένα ακόμα πιο ευρύ πλέγμα προστασίας των χώρων καλλιτεχνικής δημιουργίας έναντι καταχρηστικών συμπεριφορών, προχωρά στη διαμόρφωση Κώδικα Δεοντολογίας για τις Επιτροπές Εξετάσεων Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης καθώς και για τους επιχορηγούμενους ή αιτούμενους επιχορήγηση από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού φορείς, θέτοντας ως προϋπόθεση για την παροχή αιγίδας και την επιχορήγηση, την τήρηση αυστηρών κανόνων που θα αποτρέπουν την ύπαρξη φαινομένων βίας, διάκρισης και κατάχρησης εξουσίας.

Η διαμόρφωση των εν λόγω κωδίκων βρίσκεται σε εξέλιξη και με τη συμβολή των Υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Σύγχρονου Πολιτισμού του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, οι οποίες είναι και εκείνες που έρχονται σε επαφή τόσο με την διαδικασία των εξετάσεων όσο και με τους επιχορηγούμενους/αιτούμενους επιχορήγηση φορείς και ως εκ τούτου τελούν σε γνώση των ιδιαιτεροτήτων των εν λόγω διαδικασιών/χώρων.

Γ. Ελεύθερη αγορά

Όπως αναφέρθηκε ρητά και παραπάνω αλλά και σε κάθε σχετική συζήτηση επί του θέματος, ως προς την ελεύθερη αγορά το ΥΠΠΟΑ έχει παραιnéσει τους εμπλεκόμενους να συνδιαμορφώσουν έναν κώδικα δεοντολογίας, χωρίς να παρεμβαίνει σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας.

Ως εκ τούτου και με βάση τα ανωτέρω και επί του υποβληθέντος ερωτήματος σημειώνεται ότι προφανώς η αντίληψη των ερωτώντων βουλευτών ότι το ΥΠΠΟΑ θα διαμορφώσει το ίδιο Κώδικα Δεοντολογίας για τους εποπτευόμενους φορείς ή την ελεύθερη αγορά, αποτελεί το αποτέλεσμα παρερμηνείας ή στρέβλωσης των μέχρι σήμερα δηλώσεων της πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΠΟΑ.

Ο Υφυπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
Νικόλαος Γιατρομανωλάκης

Συνημμένα:

Το από 28.01.2021 Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού με τίτλο: “Κώδικας Δεοντολογίας στους κρατικούς καλλιτεχνικούς φορείς και τις εκπαιδευτικές δομές. Διαβούλευση με ΣΕΗ και παραγωγούς” αναρτημένο στον διαδικτυακό ιστότοπο του ΥΠΠΟΑ: <https://www.culture.gov.gr/el/Information/SitePages/view.aspx?nID=3644>.

Πίνακας αποδεκτών:

1. Βουλευτή κ. Παναγιώτη (Πάνο) Σκουρολιάκο
2. Βουλευτή κα Ειρήνη Αγαθοπούλου
3. Βουλευτή κ. Νάσο Αθανασίου
4. Βουλευτή κα Σία Αναγνωστοπούλου
5. Βουλευτή κα Δώρα Αυγέρη
6. Βουλευτή κα Άννα Βαγενά
7. Βουλευτή κ. Σωκράτη Βαρδάκη
8. Βουλευτή κ. Βασίλη Βασιλικό
9. Βουλευτή κα Καλλιόπη Βέττα
10. Βουλευτή κα Νατάσα Γκαρα
11. Βουλευτή κ. Θοδωρή Δρίτσα
12. Βουλευτή κ. Χουσεΐν Ζεϊμπέκ
13. Βουλευτή κ. Νίκο Ηγουμενίδη
14. Βουλευτή κ. Μανόλη Θραψανιώτη
15. Βουλευτή κ. Γιώργο Κατρούγκαλο
16. Βουλευτή κα Χαρά Καφαντάρη
17. Βουλευτή κ. Βασίλη Κόκκαλη
18. Βουλευτή κα Κυριακή Μάλαμα
19. Βουλευτή κ. Κώστα Μάρκου
20. Βουλευτή κ. Κώστα Μπάρκα
21. Βουλευτή κα Κατερίνα Νοτοπούλου

22. Βουλευτή κα Κατερίνα Παπανάτσιου
23. Βουλευτή κα Γιώτα Πούλου
24. Βουλευτή κ. Νεκτάριο Σαντορινιό
25. Βουλευτή κ. Γιάννη Σαρακιώτη
26. Βουλευτή κ. Πάνο Σκουρλέτη
27. Βουλευτή κα Θεοδώρα Τζάκρη
28. Βουλευτή κ. Αλέξανδρο Τριανταφυλλίδη
29. Βουλευτή κ. Σωκράτη Φάμελλο
30. Βουλευτή κα Θεανώ Φωτίου
31. Βουλευτή κ. Μίλτο Χατζηγιαννάκη
32. Βουλευτή κα Ραλλία Χρηστίδου
33. Βουλευτή κ. Γεώργιο Ψυχογιό

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Σύγχρονου Πολιτισμού
3. ΓΔΣΠ
4. Διεύθυνση Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης
5. Διεύθυνση Εικαστικών, Αρχιτεκτονικής, Φωτογραφίας και Μουσείων Σύγχρονου Πολιτισμού